

Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 101/20
Luksemburgā, 2020. gada 9. septembrī

Spridums lietā T-626/17
Slovēnija/Komisija

Vispārējā tiesa noraida Slovēnijas prasību atcelt deleģēto regulu, atbilstoši kurai nosaukumu “Teran” drīkst norādīt Horvātijas vīnu marķējumā

Spridumā Slovēnija/Komisija (T-626/17), kas pasludināts 2020. gada 9. septembrī, Vispārējā tiesa noraidīja Slovēnijas prasību atcelt Deleģēto regulu (ES) 2017/1353¹ (turpmāk tekstā – “apstrīdētā regula”), atbilstoši kurai, ievērojot stingrus nosacījumus, nosaukumu “Teran” drīkst norādīt Horvātijā ražoto vīnu marķējumā kā vīna vīnogu šķirni.

Prasība bija saistīta ar vīna nosaukumu “Teran”, kurš tiek izmantots gan Slovēnijā, gan Horvātijā. No Slovēnijas pievienošanās Eiropas Savienībai brīža šo nosaukumu drīkstēja norādīt dažu Slovēnijas vīnu marķējumā. Sākotnēji tas tika izmantots kā tradicionālais papildapzīmējums, kas saistīts ar vīnu “Kras” kā “noteiktos apvidos ražotu kvalitatīvo vīnu”. Pēc tam minētais nosaukums tika atzīts par aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACVN).

Tā kā vīna vīnogu šķirnes nosaukums “Teran” tika izmantots arī Horvātijā, Horvātija pirms pievienošanās Savienībai bija paudusi bažas par iespēju turpināt izmantot šo nosaukumu tās vīnu marķēšanai pēc tās pievienošanās, ņemot vērā Slovēnijas nosaukumam jau piešķirto aizsardzību. Pēc minētās pievienošanās Eiropas Komisija neveiksmīgi mēģināja rast risinājumu sarunās starp Horvātiju un Slovēniju. Visbeidzot, gandrīz četrus gadus pēc Horvātijas pievienošanās Savienībai Komisija izmantoja savu pilnvarojumu noteikt atkāpi marķēšanas jomā, lai ļautu ACVN un pastāvošajai marķēšanas praksei mierīgi līdzāspastāvēt, tiklīdz ir reģistrēts vai kļuvis piemērojams ACVN². Tādējādi Komisija pieņēma apstrīdēto regulu, lai iekļautu nosaukumu “Teran” Regulas Nr. 607/2009³ – kurā bija ietverts to vīna vīnogu šķirņu nosaukumu saraksts, kuri satur ACVN vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai kuri sastāv no ACVN vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un kurus izņēmuma kārtā drīkst norādīt vīnu marķējumā, – XV pielikumā ietvertajā sarakstā. Komisija pieņēma apstrīdēto regulu ar atpakaļejošu spēku attiecībā pret Horvātijas pievienošanās Savienībai dienu – 2013. gada 1. jūliju. No apstrīdētās regulas arī izriet, ka nosaukums “Teran” var tikt norādīts uz Horvātijā ražotajiem vīniem kā vīna vīnogu šķirne, bet tikai attiecībā uz cilmes vietas nosaukumu “Hrvatska Istra” un ar nosacījumu, ka “Hrvatska Istra” un “Teran” tiek norādīti vienā redzamības laukā un ka nosaukuma “Teran” burtu izmērs ir mazāks par nosaukuma “Hrvatska Istra” burtu izmēru. Saskaņā ar apstrīdētās regulas 2. pantu Horvātijas vīnu ar ACVN “Hrvatska Istra”, kas ražots pirms apstrīdētās regulas spēkā stāšanās dienas, drīkst turpināt realizēt tirdzniecībā, līdz beidzas tā krājumi.

¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1353 (2017. gada 19. maijs), ar ko Regulu (EK) Nr. 607/2009 groza attiecībā uz vīna vīnogu šķirnēm un to sinonīmiem, kurus drīkst norādīt vīna marķējumā (OV 2017, L 190, 5. lpp.).

² Vispirms atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV 2007, L 299, 1. lpp.), 118.j pantam un pēc tam – no 2014. gada 1. janvāra – atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV 2013, L 347, 671. lpp.), 100. panta 3. punkta otrajai daļai.

³ Komisijas Regula (EK) Nr. 607/2009 (2009. gada 14. jūlijs), ar ko paredz konkrētus sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2008 piemērošanai attiecībā uz aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tradicionālajiem apzīmējumiem, konkrētu vīna nozares produktu marķēšanu un noformēšanu (OV 2009, L 193, 60. lpp.).

Prasības pamatojumam Slovēnija, it īpaši – ņemot vērā apstrīdētās regulas atpakaļejošo spēku, bija izvirzījusi pamatus par Regulas Nr. 1308/2013 – kas ir apstrīdētās regulas juridiskais pamats – 100. panta 3. punkta otrās daļas un tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu pārkāpumu.

Pirmkārt, runājot par apstrīdētās regulas juridisko pamatu, Vispārējā tiesa konstatēja, ka Komisija patiešām bija piemērojusi Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu ar atpakaļejošu spēku, ko likumdevējs nebija paredzējis. Tomēr bija jāpārbauda, vai šī piemērošana ar atpakaļejošu spēku ir ietekmējusi apstrīdēto regulu kā būtisks trūkums. Šajā ziņā Vispārējā tiesa secināja, ka Komisija attiecībā uz laikposmu no 2013. gada 1. jūlija līdz 2014. gada 1. janvārim nebija izmantojusi jaunu pilnvarojumu. Minētā Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa būtībā ir līdzīgas Regulā Nr. 1234/2007 – kura bija spēkā un bija piemērojama Horvātijas pievienošanās Savienībai dienā – ietvertas tiesību normas tiešs turpinājums⁴.

Turpinājumā Vispārējā tiesa atgādināja, ka tiesību normai, kas veido akta juridisko pamatu un pilnvaro Savienības iestādi pieņemt attiecīgo aktu, ir jābūt spēkā šī akta pieņemšanas datumā. Līdz ar to vienīgais juridiskais pamats, uz kuru Komisija varēja balstīties, lai pieņemtu apstrīdēto regulu, bija Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa. Turklāt attiecīgajās Regulu Nr. 1234/2007 un Nr. 1308/2013 tiesību normās nebija paredzēts nekāds Komisijas rīcības ierobežojums laikā. Vispārējā tiesa, vispirms konstatējot, ka Komisija nevarēja pieņemt apstrīdēto regulu pirms Horvātijas pievienošanās Savienībai, jo tai pirms šī datuma nebija nekādas teritoriālās kompetences, no tā secināja, ka Komisija ir rīkojusies atbilstoši attiecīgo tiesību normu struktūrai un formulējumam.

Otrkārt, runājot par argumentu, ka Komisija, piešķirdama apstrīdētajai regulai atpakaļejošu spēku, neesot ievērojusi tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas un tiesiskās paļāvības aizsardzības principus, Vispārējā tiesa atgādināja, ka tiesiskās drošības princips neļauj piešķirt Savienības tiesību aktiem atpakaļejošu spēku, ja vien to neprasa ar apstrīdēto aktu sasniedzamais mērķis un ja ir pienācīgi ievērota ieinteresēto personu tiesiskā paļāvība.

Pirmām kārtām, attiecībā uz apstrīdētās regulas mērķi Vispārējā tiesa konstatēja, ka šīs regulas mērķis ir aizsargāt Horvātijā līdz 2013. gada 30. jūnijam pastāvošo likumīgo praksi marķēšanas jomā un atrisināt konfliktu starp šo praksi un Slovēnijas ACVN "Teran" aizsardzību. Tādējādi šai regulai bija vispārējo interešu mērķis, kura dēļ tai bija jāpiešķir atpakaļejošs spēks. Proti, Komisija nevarēja pieņemt apstrīdēto regulu pirms Horvātijas pievienošanās Savienībai dienas, un tai bija jāņem vērā šīs pievienošanās brīdis, lai izvērtētu konkrētas marķēšanas prakses esamību. Turklāt, ņemot vērā attiecīgā jautājuma sensitīvo raksturu, Komisija varēja leģitīmi mēģināt rast risinājumu sarunās ar abām šīm valstīm. Visbeidzot, Vispārējā tiesa uzsvēra, ka šāds atpakaļejošs spēks bija nosakāms, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt likumīgās marķēšanas prakses nepārtrauktību.

Otrām kārtām, Vispārējā tiesa izvērtēja, vai Komisija ir radījusi Slovēnijas vīnu ražotājiem pamatotas cerības, ka Horvātijai netiks piešķirta nekāda atkāpe ar atpakaļejošu spēku saistībā ar nosaukuma "Teran" norādīšanu tās teritorijā ražoto vīnu marķējumā. Izvērtējot lietas apstākļus, tā konstatēja – nevar secināt, ka Komisija būtu sniegusi precīzus, beznosacījumu un saskanīgus solījumus. Tā atgādināja, ka atpakaļejoša spēka piešķiršana apstrīdētajai regulai bija nepieciešama, ņemot vērā lietas apstākļus. Vispārējās tiesas ieskatā, Slovēnija nav pierādījusi, ka apstrīdētās regulas atpakaļejošā spēka apjoms un nosacījumi ir kaitējuši Slovēnijas vīnu ražotāju tiesiskajai paļāvībai.

ATGĀDINĀJUMS. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS. Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstīs, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts.

⁴ Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punkts.

Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas sēdes attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.